

ЕКОВАС: ТЕНДЕЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В ЗАХІДНІЙ АФРИЦІ

*Гасім Салах,
кандидат економічних наук, доцент,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна*

Економічне співтовариство країн Західної Африки – ЕКОВАС (Economic Community of West African States, ECOWAS) є провідним регіональним угрупованням Західної Африки. Воно було засновано 28.05.1975 року у складі 16 країн Західної Африки. Пізніше Мавританія вийшла з угоди, і з 1999 року ЕКОВАС об'єднує 15 країн: Бенін, Буркіна-Фасо, Гамбія, Гана, Гвінея, Гвінея-Бісау, Кабо-Верде, Кот-д'Івуар, Ліберія, Малі, Нігер, Нігерія, Сенегал, Сьєрра Леоне і Того [1].

Ключовою метою ЕКОВАС визначено формування спільноти з метою прискорення економічного та соціального розвитку країн, зростання рівня добробуту населення. Інтеграційні плани регіонального угруповання спрямовані на такі цілі: забезпечення миру, стабільності й безпеки в Західній Африці; гармонізація промислової та аграрної політики в рамках виробничої кооперації; розбудова інфраструктурних об'єктів; розширення ємності внутрішніх ринків; забезпечення вільного переміщення осіб, а також розвиток грошово-кредитного та валютно-фінансового співробітництва.

Реалізуючи означені інтеграційні плани, в рамках ЕКОВАС упроваджується низка спільних програм, в тому числі щодо лібералізації торгівлі, розвитку сільського господарства, промисловості, транскордонної, транспортної та енергетичної інфраструктури.

Наразі реалізується найбільший інфраструктурний проект – будівництво транснаціональної автомобільної магістралі від нігерійського Лагоса до мавританського Нуакшота. Роботи ведуться за фінансової підтримки Світового банку, Євросоюзу, а також низки західних країн і Китаю. Побудовано газопровід Нігерія – Бенін – Того – Гана, перше транспортування зрідженого газу яким було здійснено 15 грудня 2008 року. Схвалено програму західноафриканського енергетичного пулу, що передбачає будівництво нових електростанцій і ліній електропередач. Триває опрацювання перспективних проектів прокладки нових залізничних ліній (від Лагоса до Дакара уздовж узбережжя Атлантики, від Абіджана до Дакара через Бамако і від Уагадугу до Ніамея) [2].

Водночас залишаються значні проблеми в розвитку інтеграційних процесів. Серед основних проблем розвитку економічного співробітництва в рамках ЕКОВАС найважливішою є монокультурність та однотипність товарної структури експорту країн Західної Африки, що значно обмежує внутрішньорегіональну торгівлю. Як свідчать дані табл. 1, у товарній структурі експорту ЕКОВАС переважають сировинні товари, зокрема сирі нафтові олії

(43,92% від загального експорту), необроблене золото (відповідно, 15,62%), нафтовий газ та інші газоподібні вуглеводні (7,06%), какао-боби (6,29%) та інші товари, які споживаються здебільшого на зовнішніх ринках інших континентів. У 2017 році головними покупцями товарів, що вироблялися в країнах-членах ЕКОВАС, були Індія (близько 13,84% загального експорту ЕКОВАС), США (8,18%), Нідерланди (7,05%), Китай (5,82%) та Іспанія (5,74%).

Таблиця 1

Товарна структура експорту ЕКОВАС у 2017 році [3].

Код ТН ЗЕД	Найменування	Експорт, тис. дол. США	Частка в експорті, %
2709	Сирі нафтові оливи та олії, отримані з бітумних мінералів	37256478	43,92%
7108	Необроблене золото	13248960	15,62%
2711	Нафтовий газ та інші газоподібні вуглеводні	5989111	7,06%
1801	Какао-боби (сирі або смажені)	5335759	6,29%
801	Горіхи (кокосові, бразильські, кеш'ю)	2056342	2,42%
2606	Алюмінієві руди та концентрати	2041348	2,41%
2710	Нафтові оливи та олії, отримані з бітумних мінералів (крім сирі)	1616707	1,91%
5201	Бавовна	1138293	1,34%
4001	Натуральний каучук	1082626	1,28%
1803	Какао-паста	1054694	1,24%
1511	Олія пальмова та її фракції (рафінована або нерафінована)	979298	1,15%
	Інші	13027240	15,36%
	Усього	84826856	100,00%

Ключовим питанням для інтеграційного розвитку ЕКОВАС залишається пошук шляхів і засобів реструктуризації економіки (зокрема, розвиток переробних галузей), модернізації промисловості, сільського господарства та інфраструктури.

Серед інших проблем, що стримують розвиток інтеграції в Західній Африці, є членство 10 з 15 країн ЕКОВАС в інших регіональних угрупованнях, які мають багато спільних проектів, інститутів з промислового та сільськогосподарського розвитку, розвитку людських ресурсів. Така ситуація призводить до неефективної конкуренції між країнами й організаціями. Певні труднощі в розвитку регіональної інтеграції пов'язані з величезною кількістю позначених цілей і напрямів розвитку регіонального співробітництва.

Важливо звернути увагу, що ЕКОВАС є одним із 14 об'єднань Африки, які мали закласти основу для розбудови єдиного Африканського економічного співтовариства відповідно до Договору, підписаного африканськими країнами в Абуджі (Нігерія) у 1991 році. За Договором очікувалося, що в ключових інтеграційних об'єднаннях мали бути створені зони вільної торгівлі або митний союз, однак зазначені цілі не були досягнуті. Зокрема, ЕКОВАС наразі перебуває на стадії створення митного союзу [4]. І хоча для досягнення прогресу в поглибленні регіональної інтеграції в Західній Африці і на континенті в цілому залишається багато невирішених питань, ЕКОВАС є одним із ефективних інтеграційних угруповань в Африці, а отже, порівняно з іншими західноафриканськими об'єднаннями має кращі перспективи для поглиблення регіональної інтеграції.

Список використаних джерел

1. Economic Community of West African States (ECOWAS). URL: <http://www.ecowas.int/>
2. Азиабга Д. Ч. Основные тренды развития интеграционных процессов в Африке. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/osnovnye-trendy-razvitiya-integratsionnyh-protsessov-v-afrike-harakteristika-indeksa-regionalnoy-integratsii>
3. International Trade Centre. URL: <http://www.intracen.org/>
4. Диабатэ В., Холина В. Н. Региональная интеграция в Африке: динамика внутрорегиональной торговли в 1990–2015 гг. // Вестник РУДН. Серия: Экономика. 2017. Т. 25, № 2. С. 159–167.

БАГАТОВИМІРНЕ СТАТИСТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

*Гончар Ігор Анатолійович,
кандидат економічних наук, доцент,
в. о. завідувача кафедри статистики та демографії,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

Місце України в глобальному середовищі характеризує потужність економіки та вагу країни на світовій арені. Аби підтримувати свої міжнародні позиції, країни мусять постійно адаптувати свою політику до динамічних змін у світі, що дозволяє їм забезпечити сталу тенденцію економічного зростання.

Аналізуючи динаміку зростання ВВП України (для порівняння результатів дослідження було взято ВВП на особу населення за паритетом купівельної спроможності, ПКС) можна зробити висновки, що роль нашої країни у світовій економіці поступово затухає (рис. 1).